

Preek over Marcus 15,21 (Goede Vrijdag) – Where you there when they crucified my Lord?

Voorzang: Psalm 116, 1 en 4
Votum en Groet
Zingen: Psalm 117
Gebed om het licht van de Geest
Schriftlezingen: Jesaja 50,4-9 en Marcus 15,16-37
Zingen: Gezang 192, 1. 2 en 6
Verkondiging van Marcus 15,21
Zingen: Gezang 183, 3. 4 en 5
Voorbereiding avondmaalsviering
Zingen: Gezang 194
Avondmaalsviering
Zingen: Gezang 410
Dankzegging en voorbeden
Collecte
Geloofsbelijdenis
Zingen: Psalm 116, 6 en 8
Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!
Hoe belangrijk is deze dag?
Wat is het belang van de Goede Vrijdag?
Zijn de mensen er vol van?

Welnee!
De val van Bagdad is het nieuws van de dag.
En het grootste nieuws is daar ook alweer van af.
De stuk gelopen kabinetsformatie krijgt alle aandacht.
Dat het slecht gaat met de economie.
Hoe zal dat uitpakken voor de werkgelegenheid?
Die geheimzinnige ziekte SARS – daar wordt over geschreven.
Hoever komt Ajax in de Champions League?
Zulke dingen – dat interesseert de mensen.
Maar Goede Vrijdag?

Goed – zo is dat vandaag.
Maar toen?
De dag zelf dat Jezus werd gekruisigd?
Toen was het toch wel hot news?
Toen was het toch wel het gesprek van de dag?
De kruisiging van Jezus is toch het middelpunt van de geschiedenis?
De wereld hield toch zijn adem in toen dat verschrikkelijke gebeurde?

Nou, nee – toch niet!
Overal ging het leven gewoon door – in Rome en Athene.
In het land van de Batavieren en Kaninefaten, in Afrika en Zuid-Amerika.
En voor een groot deel ook in Jeruzalem.
Er werd gewerkt of er werd een maaltijd klaar gemaakt.
Er werd markt gehouden en er werd geoefend voor een toneelstuk.
Kinderen speelden en een meisje flirtte met een jongen.
Er werd een baby geboren en een oud vrouwtje blies de laatste adem uit.
De Redder van de wereld werd verstoten.
En het leven ging gewoon door.

Where you there when they crucified my Lord? zingt een negro-spiritual.
Was jij er bij toen ze mijn Heer aan het kruis hingen?
Het kan toch niet zo zijn, dat iedereen er zomaar aan voorbij gaat?

Simon van Cyrene – hij was er bij.
En toch ook weer niet.
Hij was een voorbijganger, zegt Marcus.
Een voorbijganger die volkomen ongewild een rol kreeg in een drama dat hem geen moer interesseerde.
Simon van Cyrene – een leven lang heeft hij in Noord-Afrika gewoond.
Maar als zoveel Joden van toen verhuist hij aan het eind van zijn arbeidzame leven van Cyrene naar Jeruzalem.
Daar wil hij met zijn vrouw zijn ouwe dag doorbrengen.
Samen genieten van de jaren die hem nog gegeven worden.

Buiten de stad heeft hij een stukje grond, een volkstuintje.
Daar trekt hij zich graag op terug.
Ook die vrijdagochtend is hij de poort uitgegaan.
Heerlijk zo in de natuur in het voorjaar – wat onkruid wieden, wat poten en zaaien.
Dat hij daar nu zomaar tijd voor heeft!

Maar hij heeft moeder de vrouw beloofd, dat hij tegen etenstijd weer thuis zou zijn.
Dus hij bergt zijn schoffel en zijn hark in het gereedschapsschuurtje.
En hij wandelt op zijn gemak weer terug naar zijn huis in de stad.
Mijmerend over het goede leven van een gepensioneerde zakenman.

Als hij de poort weer door wil gaan komt hij een peloton soldaten tegen.
Ze jagen een aantal ter dood veroordeelden op.
Met de kruisbalk op hun rug strompelen ze richting de executieplaats.
Bij de soldaten loopt ook een stel priesters.
En een groep tierende en scheldende mensen.
In de achterhoede enkele vrouwen, huilend en handen wringend.

Hè, wat vervelend nou!
Was-ie net in zo'n plezierige stemming –
fijn op het land gewerkt; op weg naar de maaltijd thuis –
en nu zo'n tafereel dat je eetlust bederft.
Alsof je gezellig op een terrasje zit en vlak voor je ogen gebeurt een ongeluk.
Je sorbet smaakt er niet meer van.

Simon ziet dat één van de ter dood veroordeelden struikelt.
De man is bijzonder toegetakeld met een stekelige krans van doornen op z'n hoofd.
Er hangt een vod van een purperen mantel om zijn schouders.
Maar door de scheuren heen kun je zien hoe zijn rug met gesels is kapot geslagen.
Hij is aan het eind van zijn krachten.
Hij valt en kan nauwelijks weer overeind komen.
Vooruit, snel er langs en zorgen dat-ie thuis komt.

Maar dan, voordat hij er erg in heeft, komt één van de soldaten op hem af.
Hij pakt hem hardhandig bij de schouder en duwt hem naar de gevallen man toe.
Kom op, kerel!
Pak die kruisbalk en draag het maar even naar Golgotha.
Je mag wel eens wat doen voor je Koning, vuile rotjood!

Voor je Koning?
Maar Simon krijgt geen tijd voor vragen, geen gelegenheid voor protest.
Tegen wil en dank draagt hij voor de ter dood veroordeelde de kruisbalk.
Bah! Wat een belediging en wat een vernedering!

Belediging?
Vernedering?
Voor wie?
Voor Simon?

Niet minstens zoveel voor Jezus?

Wat hier gebeurt, gemeente, is deel van Jezus' lijden geweest.

Want wat betekent het voor Hem, dat de kruisbalk van Hem wordt overgenomen door een voorbijganger?

Een verlichting van zijn lijden?

Nee, een verzwaring!

Het is voor Jezus verschrikkelijk op dat moment Simon tegen te komen.

Simon, die zich gedraagt als een vreemdeling in Jeruzalem.

Iedereen in Jeruzalem is vol van de vraag of Jezus, de Nazarener, is wie Hij beweert te zijn: de Messias.

Op zondag dacht iedereen dat Hij het was en ze riepen: *Hosanna!*

Op vrijdag jagen ze Hem als een valse messias de stad uit: *Aan het kruis met Hem!*

Voor iedereen is de vraag belangrijk of Jezus de Messias is of niet.

Maar niet voor Simon.

Simon blijft koud onder die vraag.

Simon heeft het druk met zijn tuintje buiten de stad.

Gun Simon alsjeblieft zijn Center Parks-gevoel van 'nu even niet'!

Wat betekent dat voor Jezus?

Hij gaat hier zijn zwaarste gang.

Hij gaat zijn leven geven voor zijn schapen, zijn volk.

En daar komt Hem iemand tegemoet, die dat compleet onverschillig laat.

Een voorbijganger, die totaal voorbij gaat aan het belangrijkste gebeuren uit heel de geschiedenis van de mensheid.

Die alleen maar de weg weet van zijn huisje naar zijn tuintje en omgekeerd.

Maar geen notie heeft van de weg, de waarheid en het leven.

Is Simon een eenling in Jeruzalem?

Toen?

Nu?

Natuurlijk, we zijn vanavond naar de kerk gekomen.

We eren Hem met onze lippen.

We eten van het brood en drinken uit de beker tot zijn gedachtenis.

Maar in volle betrokkenheid op zijn lijden?

Met wezenlijke deelname aan zijn offer voor ons?

Of doen we het in voorbijgaan?

Voldoen we aan een religieuze verplichting om daarna weer op te gaan in onze zorgen of in onze genoegens?

O ja, vanavond naar de kerk, want het is Goede Vrijdag.

Hoe laat begint de dienst?

Oei, redden we dat nog voor die film die ik eigenlijk niet wil missen?

Beseffen we wel, dat we daarmee het lijden van Christus verzwaren?

Where you there when they crucified my Lord?

Was u erbij toen onze Heer gekruisigd werd?

Je kunt erbij zijn en er toch niet écht bij zijn.

Simon van Cyrene was er bij, maar eigenlijk niet.

Hij ging noodgedwongen mee.

Niet verder dan hij moest – tot aan de kruisheuvel.

Daar gooide hij zijn last van zich af en maakte dat hij weg kwam.

Misschien was hij nog net voor twaalf uur thuis.

Als de aardappels intussen maar niet koud geworden waren!

Wat Simon deed, deed hij zonder enige betrokkenheid.

Hij keerde zijn Koning zo snel mogelijk de rug toe.

Zonder te weten, dat hij zijn goede leven te danken had aan Hém.

Zonder te beseffen, dat zijn leven pas echt goed zou zijn mét Hem.

Zonder in te zien, dat het dragen van het kruis juist bij het goede leven hoort.

Tóen zag hij dat niet in.
Later, mogen we geloven, is dat inzicht toch doorgebroken.
Marcus noemt Simon de vader van Alexander en Rufus.
Dat doet hij niet zomaar.
U moet weten dat Marcus zijn evangelie in eerste instantie heeft geschreven voor de christenen in Rome.
En hij gaat er kennelijk van uit dat de gelovigen daar die twee, Alexander en Rufus, wel zullen kennen.

Nu, dat klopt met andere gegevens.
In een buitenbijbels geschrift worden Alexander en Rufus genoemd als helpers van Petrus bij de opbouw van de kerk van Rome.
En Paulus doet in zijn brief aan Rome de groeten aan Rufus.
En ook aan zijn moeder, die ook als een moeder voor hem is geweest.
Blijkbaar is Simon dan al gestorven.
Maar zijn weduwe woont inmiddels in Rome.
En ze is daar met haar beide zonen een steunpilaar voor de gemeente van Christus.

Toen Simon Jezus voor het eerst ontmoette, was hij met zijn gezin ver weg.
Ze hadden geen enkele belangstelling voor Jezus.
Het was een typisch huisje-boompje-beestje-gezin.
Niet slecht, niet vijandig – maar onverschillig.
Niet koud, niet heet – maar lauw.

Maar er is een moment gekomen dat Simon in het hart is geraakt.
Dat hij werd gegrepen door zijn Koning!
Zo gegrepen dat hij Hem met hart en ziel ging belijden.
En wie weet heeft Simon toen zijn tuintje wel verkocht om bij te dragen in de noden van de gemeente van Jeruzalem.
Toen was hij ook vrij om met zijn gezin zelfs Jeruzalem te kunnen verlaten om elders in de wereld – in Rome – de kerk van Christus te kunnen dienen.
Van een voorbijganger werd hij voorganger in het geloof.
En zijn vrouw en kinderen met hem.

Zo kan dat gaan.
Dat een mens eerst gedwongen meeloopt achter Christus aan.
Onwillig, innerlijk afwezig.
En dat je soms later denkt: wat was het toch wat ik deed?
Simon kon op een gegeven moment niet meer om de vraag heen: *Wat betekende toch dat kruis dat ik droeg?*
Zoals een ander vragen kan: *Wat was dat toch voor een versje dat ik leren moest?*
Wat was dat voor een woord dat iemand ooit eens tegen me zei?
Wat was dat voor een belijdenis, die ik mee zong?
Alles wat ik vroeger deed, deed ik toen oneigenlijk.
Nu pas is het eigen-lijk, is het me eigen geworden, is het iets van mij zelf.

Pas later ging Simon van Cyrene verstaan wat eigenlijk kruisdragen is.
Kruisdragen – dat is niet: Jezus een handje helpen.
Hem de last wat lichter maken.
Integendeel, het is meelopen in de stoet der schande.
Het is mee helpen Christus aan het kruis te brengen.
Het is Christus' last verzwaren.
Het is mede schuldig worden aan zijn dood.

*O Heer, uw smaad en wonden,
ja alles wat Gij duldt,
om mij is het, mijn zonden,
mijn schuld, mijn grote schuld.*

*O God, ik ga verloren
om wat ik heb gedaan,
als Gij mij niet wilt horen.*

Zie mij in liefde aan.

Maar dan ook mogen geloven: ik droeg niet het kruis voor Christus.

Christus droeg het kruis voor mij.

Mijn kruisdragen is niet zijn last verlichten.

Maar met zijn kruisgang draagt Hij wezenlijk mijn last.

Geef dat ik trouw mag wezen,

want Gij zijt trouw en goed.

Ik volg u zonder vrezen,

wanneer ik sterven moet.

AMEN.

18-04-2003